

Gebiedsvisie LOG Witveldweg

‘Sturen op Kwaliteit’

Inhoud

1. Leeswijzer	4
2. Aanleiding	5
3. Stappen	7
4. Uitgangspunten	9
4.1. Intensieve veehouderij	9
4.1.1. Toelatingscriteria	9
4.1.2. Behoeftevraagstuk	11
4.1.3. Compartimentering	12
4.1.4. Best beschikbare technieken	12
4.2. Dierenwelzijn	13
4.2.1. MRSA-besmetting	14
4.3. Landschappelijke inpassing	15
4.3.1. Ruimtelijke implementatie	15
4.3.2. Lokale werkgroep	17
4.4. Geur	18
4.5. Fijn stof	18
4.6. Duurzame energie	19
4.6.1. Vergisting	19
4.7. Verkeer	20
4.8. Toezicht en monitoring	21
4.9. Boom- en sierteelt	22
5. Instrumenten	23
6. Vervolgstappen	25
7. Samenvatting	27

1. Leeswijzer

Voor u ligt de gebiedsvisie landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Witveldweg. De visie heeft de titel 'Sturen op Kwaliteit' gekregen. Met de gebiedsvisie willen wij voor de belangrijkste thema's in het LOG de uitgangspunten formuleren. Wij zijn gestart op 23 april 2007 met een commissievergadering van de gemeenteraad. De vergadering was de eerste politieke input voor onze gebiedsvisie. Met nog een commissievergadering op 26 juni 2007 en een (opiniërende) raadsvergadering op 4 september 2007 is de gebiedsvisie verder aangescherpt. Deze aanscherping, samen met gesprekken uit de samenleving en de informatie- en kennisvergaring over de intensieve veehouderij, heeft geresulteerd in dit document. Wij menen met recht te kunnen zeggen dat wij 'Sturen op Kwaliteit'.

In het onderdeel 2 is kort de aanleiding voor deze gebiedsvisie LOG Witveldweg geschetst. De voornaamste reden voor het opstellen van de gebiedsvisie was vooral een eerste echte vertaalslag te maken in de reconstructie. Onderdeel 3 schetst hierbij de stappen die wij tot het afronden van het document hebben genomen. Dit zijn niet alleen politieke stappen, zoals commissie- en raadsvergaderingen, maar ook de gesprekken met de samenleving.

Het onderdeel 4 vormt het hart van de gebiedsvisie. In dit onderdeel wordt namelijk nader ingegaan op de uitgangspunten voor het LOG Witveldweg. Dit onderdeel gaat bijvoorbeeld in op de rol van de intensieve veehouderij, de toelatingscriteria voor het LOG en dierenwelzijn. Ook milieuthema's, zoals geur, fijn stof en duurzame energie komen in dit onderdeel aan de orde. Uiteraard is er in dit onderdeel eveneens aandacht voor de landschappelijke inpassing en de verkeersveiligheid. Als slot van het onderdeel 4 is ook een doorkijk gemaakt naar het gebied Hoogheide als vestigingsgebied voor boom- en sierteeltbedrijven.

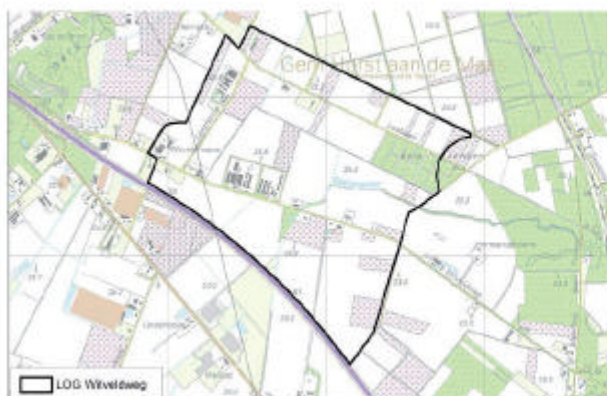
Ten slotte gaan onderdeel 5 en onderdeel 6 in op de mogelijke gemeentelijke instrumenten om zo optimaal mogelijk ruimte te bieden aan ontwikkelingen en tegelijkertijd de identiteit van het plangebied te behouden en te versterken.

Om een totaal en helder beeld van onze visie te krijgen adviseren wij de lezer de gebiedsvisie LOG Witveldweg in zijn geheel te lezen en niet slechts te beoordelen op een aantal losse onderdelen.

2. Aanleiding

Om uitvoering te geven aan het Reconstructieplan Noord- en Midden Limburg moeten de gemeenten stappen zetten in de ontwikkeling van landbouwontwikkelingsgebieden (LOG). Voor de gemeente Horst aan de Maas is hiervoor het gebied in de nabijheid van de Witveldweg aangewezen. Het LOG Witveldweg is niet alleen benoemd in het coalitieakkoord en collegeprogramma, maar is destijds ook bij het vaststellen van het Reconstructieplan benoemd als landbouwontwikkelingsgebied. Het LOG Witveldweg is ondermeer geschikt door de aanwezige infrastructuur (bestaande verharde wegen), de ontsluitingsmogelijkheden naar de A73, de beperkte aanwezigheid van geurgevoelige objecten en de afstand tot (zeer) kwetsbare natuur. Door invulling van het landbouwontwikkelingsgebied ontstaan er mogelijkheden voor verbetering van de milieu- en leefkwaliteit op plaatsen elders in de gemeente en binnen de reconstructiegebieden. Omdat er in Limburg alleen extensiveringsgebieden zijn aangewezen met het primaat natuur en er geen extensiveringsgebieden rondom de kernen gelegd zijn, vinden de verbeteringen (ontstening, afname geur- en ammoniakuitstoot) plaats rondom de natuurgebieden. Dit is wat het reconstructieplan voorstaat. Dit neemt niet weg dat ook andere bedrijven kunnen kiezen voor vestiging in het landbouwontwikkelingsgebied. Zo wil de gemeente een aanjager zijn voor knelpuntsituaties rondom dorpskernen, zodat bijvoorbeeld de aspecten fijn stof, geluid en geur actief worden aangepakt. Ook moeten bedrijven met een duurzaam en innovatief karakter mogelijkheden hebben in een landbouwontwikkelingsgebied teneinde de Intensieve Veehouderij sector toekomstperspectief te bieden. Ook is in de gebiedsvisie aandacht voor de boom- en sierteelt in het gebied Hoogheide. Dit gebied valt buiten de begrenzing van het LOG Witveldweg, maar is meegenomen in de integrale afweging van het LOG.

Om voor een landbouwontwikkelingsgebied heldere en duidelijke uitgangspunten te formuleren is een gebiedsvisie een uitstekend instrument om een eerste echte vertaalslag in de reconstructie te maken. Deze visie geeft namelijk richting aan de vervolgstappen in de uitvoering van het gebied. In dit document is de gebiedsvisie voor het LOG Witveldweg nader uitgewerkt.

3. Stappen

Om tot de uitgangspunten in de gebiedsvisie te komen zijn al een aantal stappen gezet. Zo is tijdens een bijeenkomst van de commissie Ruimte van de gemeente op 17 april 2007 het startschot gegeven door een aantal aspecten in een landbouwontwikkelingsgebied, zoals het aspect geur, de landschappelijke inpassing, de toepassing van duurzame energie en de inpassing van de teeltondersteunende voorzieningen, nader toe te lichten. Tijdens de bijeenkomst is duidelijk geworden dat in de politieke discussie mogelijkheden aanwezig zijn om richting te geven aan het gebied in de vorm van een gebiedsvisie. Als voorbeeld werd tijdens de bijeenkomst de rol van de commissie (en de gemeenteraad) aangehaald als orgaan achter het mengpaneel. Door het verzetten van de schuif op het mengpaneel zorgt de commissie voor de verfijning in de gebiedsvisie. Om echter meer grip te krijgen op de materie vroeg de commissie om een aantal concrete scenario's uit te werken. Aan de hand van deze concrete voorbeelden kon de commissie namelijk meer richting geven aan de uitgangspunten in de uiteindelijke gebiedsvisie. In de scenario's zijn bijvoorbeeld de consequenties inzichtelijk gemaakt van de vestiging van een 15-tal intensieve veehouderijen, maar ook de effecten van de plaatsing van windmolens zijn gevisualiseerd. De scenario's zijn gepresenteerd in de commissievergadering van 26 juni 2007. In een afzonderlijk document zijn de scenario's kort samengevat en is nadere uitleg gegeven over de inhoudelijke aspecten in een landbouwontwikkelingsgebied. Ook zijn in dat document de concrete vragen van commissieleden tijdens de bijeenkomst van 17 april 2007 uitgewerkt. In het lezen en het begrijpen van de uitgangspunten van de gebiedsvisie bevat dat document dan ook waardevolle en nuttige achtergrondinformatie. Dit document is los verkrijgbaar.

Tijdens de bijeenkomst van 26 juni 2007 zijn ook een aantal stellingen aan de orde gekomen, waarbij een groot deel van de commissie een LOG vindt passen bij de uitstraling van de gemeente Horst aan de Maas. In een LOG dient ook ruimte te zijn voor de plaatsing van intensieve veehouderijen van buiten de gemeente. In een LOG mag ook meer geur bij gevoelige objecten aanwezig zijn dan op basis van de standaardnormen in de huidige geurwet. Dit mag echter niet ten koste gaan van de leefbaarheid. Daarnaast is een goede inpassing in de omgeving van de agrarische activiteiten noodzakelijk, maar de activiteiten hoeven ook niet weggestopt te worden. Er is zelfs gepleit voor openheid in het landschap. Over het aantal en soorten bedrijven is geen richting gegeven, omdat van belang is wat de knelpunten en behoeftes zijn.

Naast de bijeenkomsten met raadscommissie heeft het College in een eerder stadium ook al een aantal standpunten ingenomen over de verplaatsing van intensieve veehouderijen naar een LOG. Deze besluiten zijn genomen naar aanleiding van een brief van de gebiedscommissie Horst aan de Maas – Sevenum. In deze brief verzocht de commissie voortgang te houden in de verplaatsing van intensieve veehouderijen, omdat op dat moment al twee bedrijven wilden verplaatsen naar het LOG Witveldweg. De besluiten leveren eveneens een bijdrage aan de opzet van de gebiedsvisie. In het kort is destijds het volgende besloten:

- om uitvoering te geven aan het Reconstructieplan stimuleert het College de verplaatsing van ondernemers uit Noord-Limburg en Oost-Brabant. Dit betekent dat bedrijven van buiten de gemeente Horst aan de Maas hiernaar toe kunnen verplaatsen, maar daarbij het College ook actief contacten onderhoudt dat bedrijven uit Horst aan de Maas ook naar andere gemeenten (lees ander landbouwontwikkelingsgebied) kunnen verplaatsen. Deze regiogedachte draagt bij aan het slagen van de reconstructiedoelen.
- Het College wil het LOG Witveldweg aantrekkelijk maken als voorkeurslocatie voor nieuwvestiging. Overige incidentele nieuwvestiging buiten het LOG Witveldweg in de andere LOG zoekgebieden per geval beoordelen.
- In de aangewezen LOG's voert het College een actieve grondpolitiek.

Op 4 september 2007 is de gebiedsvisie met een aantal concrete uitgangspunten opiniërend in de gemeenteraad bespreken. De uitgangspunten in die visie was een (soort) voorkeursvariant van het College. Tijdens de discussie in de gemeenteraad zijn een aantal aspecten genoemd, die volgens de gemeenteraad voor een verfijning moeten zorgen van de gebiedsvisie LOG Witveldweg. De relevante aspecten zijn in het kort de volgende:

1. Als uitgangspunt in de gebiedsvisie dient helderheid en duidelijkheid te zijn over de ruimtelijke mogelijkheden van een initiatief in het LOG, zoals criteria over bouwhoogte, bebouwingspercentage of oppervlaktegrootte.
2. In het kader van de ruimtelijke ordening is een standpunt noodzakelijk van de gemeente en de provincie over de plaatsing van bijvoorbeeld (bio)vergiftingsinstallaties, slachterijen en dergelijk als agrarische of industriële activiteit in het buitengebied.
3. Hoe is de relatie tussen de intensieve veehouderij en andere functies in een LOG, zoals aspergeteelt of werkzaamheden op landbouwgrond (oculeren van rozen)
4. Voor aspecten in de leefomgeving, zoals fijn stof en verkeersveiligheid, dienen uitgangspunten geformuleerd te worden.
5. Hoe is naast de landelijke regelgeving het aspect dierenwelzijn te verwoorden in een gebiedsvisie?
6. Een gebiedsvisie is een goed instrument. Daarnaast geeft de ruimtelijke ordening en vergunningverlening de randvoorwaarden, maar is ook een monitoringssysteem (lees handhaving) noodzakelijk. Integreer dit al in de gebiedsvisie LOG Witveldweg.

Daarnaast zijn tijdens de opiniërende raadsvergadering een aantal opmerkingen geplaatst, die niet direct thuishoren in een visie maar wel uitleg nodig hebben. Toch is deze uitleg opgenomen in gebiedsvisie. Een voorbeeld van dergelijke opmerkingen zijn:

- Behoeft van vestiging van intensieve veehouderijen in het LOG Witveldweg.
- Prioriteiten geven aan de criteria voor toelating van intensieve veehouderij in het LOG Witveldweg.
- Realiseringstermijnen best beschikbare technieken van bestaande bedrijven.

De genoemde aspecten en opmerkingen tijdens de opiniërende raadsvergadering van 4 september 2007 zijn dus direct dan wel indirect uitgewerkt in de gebiedsvisie LOG Witveldweg. Naast de bijeenkomsten met de politiek heeft het College ook geluisterd naar de gemeenschap in Horst aan de Maas. Zo zijn gesprekken geweest met de actiegroep "Behoud de Parel", de dorpsraden rond het LOG Witveldweg en is deelgenomen aan divers informatiebijeenkomsten, zoals de bijeenkomst van de werkgroep land- en tuinbouw Noord-Limburg over het Nieuwe Gemengde Bedrijf (georganiseerd door de Socialistische Partij), het symposium "Van kloostervarken tot varkensflat" door Boerenerfgoed, een (wetenschappelijke) bijeenkomst voor gemeenteraadsleden en bestuurders door Platteland in Uitvoering met gastsprekers van de Universiteit Wageningen en een discussieavond over de intensieve veehouderij met Tweede kamerlid Harm Evert Waalkens georganiseerd door de Partij van de Arbeid.

4. Uitgangspunten

Op basis van de commissievergaderingen, de opiniërende raadsvergadering en de gesprekken met de burgers uit Horst aan de Maas komen wij met een aantal uitgangspunten voor het LOG Witveldweg. Deze uitgangspunten zijn in dit hoofdstuk nader uitgewerkt. De uitgangspunten zijn uitgewerkt voor de intensieve veehouderijen, waarbij ook, in de integrale afweging, gekeken is naar de invulling van boom- en sierteelt in het gebied Hoogheide. Op basis van deze uitgangspunten gaat het College aan het werk om aan het LOG Witveldweg de gewenste ruimtelijke invulling te geven. Overigens gelden de uitgangspunten in deze gebiedsvisie, als deze niet onnodig beperkend zijn, ook als vertrekpunt voor de ruimtelijke invulling van de bestaande intensieve veehouderijen in het LOG Witveldweg als zij willen uitbreiden.

4.1. Intensieve veehouderij

De uitwerking van het Reconstructieplan heeft tot doel de verandering en de dynamiek van het landelijke gebied te stimuleren. Het Reconstructieplan is echter geen blauwdruk met een ruimtelijk eindplaatje en concrete projecten, maar meer een plan op hoofdlijnen gebaseerd op een ruimtelijke visie. Concreet betekent dit, dat de ontwikkeling zoveel mogelijk gestuurd wordt via stimulerend beleid, zoals bedrijfsverplaatsing, concentratie van economische sectoren en versterking van (duurzame) innovatieprocessen.

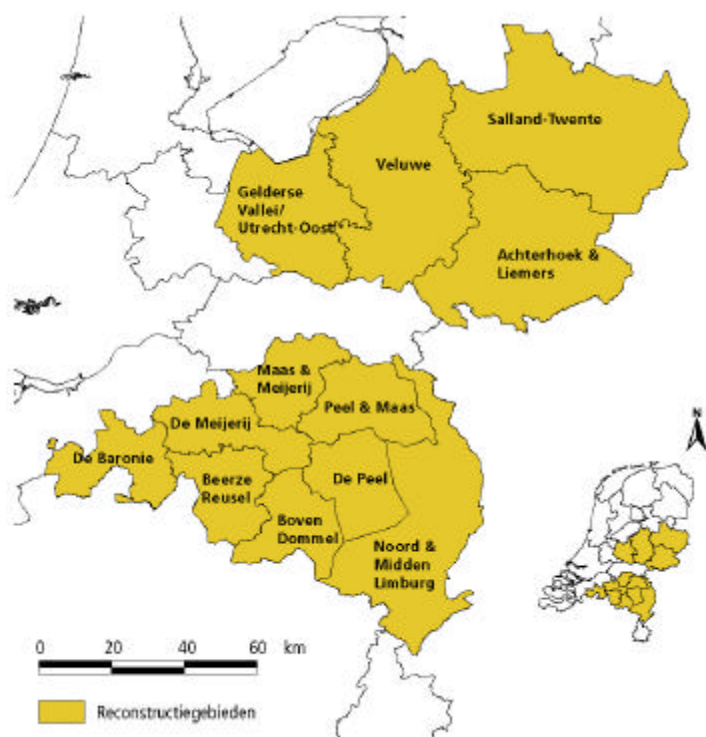
4.1.1. Toelatingscriteria

Wij stimuleren de (her)vestiging van intensieve veehouderijen uit twee reconstructiegebieden: Noord- en Midden Limburg en het Brabantse reconstructiegebied. Deze aaneengesloten gebieden vormen namelijk samen het zuidelijke reconstructiegebied. Het College gaat uit van de vestiging van maximaal 6 intensieve veehouderijen in het LOG Witveldweg. De vestiging is gebaseerd op de volgende doelstellingen:

1. de verplaatsing in het kader van de reconstructie, zoals het stoppen van bedrijvigheid in een extensiveringsgebied afkomstig uit Noord- en Midden Limburg en het starten in een landbouwontwikkelingsgebied.
2. het oplossen van knelpuntsituaties rondom dorpskernen in de gemeente Horst aan de Maas, zoals het verbeteren van de leefbaarheid in een dorpskern op het gebied van bijvoorbeeld geurhinder.
3. het oprichten van bedrijven uit Noord- en Midden Limburg en Brabant met een duurzaam en innovatief karakter. Het bepalen van een duurzaam en innovatief karakter wordt beoordeeld door een onafhankelijke deskundige, waarbij het College samen met organisaties uit het maatschappelijke veld, zoals de LLTB en de Stichting Milieufederatie Limburg de opdrachtformulering opstellen. De onderzoeksmethodiek van het onderzoeksbureau wordt beoordeeld op compleetheid in een peer review (collegiale toets) door een drietal onafhankelijke instituten, zoals universiteiten.

Wij willen dus concreet plaats bieden aan bedrijven uit Noord- en Midden Limburg, die een afwaartse beweging maken van natuur. Dit past uitstekend in de doelstelling van het Reconstructieplan Noord- en Midden Limburg. De bedrijven kunnen hierbij gebruik maken van de provinciale verplaatsingsregeling (VIV). Daarnaast kunnen bedrijven een plek krijgen in het LOG Witveldweg als deze bedrijven een knelpuntsituatie oplossen in de nabijheid van een woonkern in de gemeente Horst aan de Maas. Met dit criterium vergroten wij dan de leefbaarheid in de woonkernen. Ten slotte willen wij een versterking van (duurzame) innovatieprocessen realiseren door bedrijven een plek te bieden, die duurzaam en innovatief zijn. Omdat de intensieve veehouderij sector in deze regio sterk geconcentreerd is in het zuidelijke reconstructiegebied mogen deze bedrijven afkomstig zijn uit Noord- en Midden Limburg en Brabant. In het Reconstructieplan wordt gestuurd op bedrijfsverplaatsing, concentratie en (duurzame)

innovatieprocessen zonder aanvullende voorwaarden. Wij willen daarom de bovenstaande drie criteria, zonder prioritering, gebruiken als toelatingscriteria voor een plaats in het LOG Witveldweg.

Ook leeft de vraag: Kan in het bestemmingsplan worden geregeld dat een veehouderij zich uitsluitend mag vestigen in een LOG indien het een verplaatsing enkel vanuit elders binnen de gemeente Horst aan de Maas betreft?

Bij de beantwoording van deze vraag zijn vooral artikel 10 en 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) van belang. Artikel 10 van de WRO geeft namelijk aan wat er wel en wat niet in een bestemmingsplan geregeld mag worden. Het stelt dus inhoudelijke eisen aan een bestemmingsplan. Artikel 11 WRO biedt de mogelijkheid aan het College een wijzigingsbevoegdheid toe te kennen dat bestemmingsplan te wijzigen binnen bij het plan te bepalen grenzen. Uit het artikel 10 WRO volgt dat een bestemmingsplan de volgende elementen kan bevatten:

- bestemmingen van gronden;
- voorschriften omtrent het gebruik van gronden en opstallen.

In artikel 10 WRO is ook nog opgenomen dat deze elementen slechts in het bestemmingsplan worden opgenomen “voor zover dit ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening nodig is”. Verder staat in het artikel dat de voorschriften geen eisen mogen bevatten met betrekking tot de structuur van agrarische bedrijven. De algemene opvatting in de literatuur is dat de wetgever met de laatstgenoemde eis (geen eis met betrekking tot de structuur van agrarische bedrijven) enkel bedoeld heeft een regeling met betrekking tot een (minimum)bedrijfs grootte te verbieden. Wij stellen dan ook dat het maximaliseren van bedrijfs grootte, behoudens bijvoorbeeld de perceelsomvang of bouwblok, via de WRO dan ook niet mogelijk is.

Daarnaast biedt de WRO in principe geen grondslag voor een regeling in de planvoorschriften die enkel betrekking heeft op een specifieke groep van bedrijven die zich in niets anders onderscheidt van soortgelijke, andere bedrijven dan hun herkomst. Er zijn echter rechterlijke uitspraken waarbij de Raad van State het niet onaanvaardbaar acht om alleen plaatselijke bedrijven, met het oog op

een goede ruimtelijke ordening (lees: het oplossen van een planologisch knelpunt elders) een plek te geven binnen een gebied van die gemeente.

Ondanks de beperkte jurisprudentie concluderen wij dat artikel 10 WRO een grondslag kan bieden voor alleen toestaan van intensieve veehouderijen uit de gemeente Horst aan de Maas in het LOG Witveldweg als sprake is van het oplossen van een planologisch knelpunt. Intensieve veehouderijen van buiten de gemeente, maar binnen het reconstructiegebied, hebben dan geen plek. Onze juridische adviseur trekt in plaats van een conclusie slechts een voorzichtige conclusie hierover omdat jurisprudentie op dit thema (bijna) niet aanwezig is. Volgens hem is de route van de wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 van de WRO veiliger. De eis van alleen afkomstig uit het reconstructiegebied Noord- en Midden Limburg en Brabant, ook al besloten in de collegevergadering van 6 februari 2007, kan wel als voorwaarde worden verbonden aan een wijzigingsbevoegdheid. Dit is dan wel geen ruimtelijke relevante voorwaarde voor Horst aan de Maas. Overigens kan Gedeputeerde Staten van Limburg aan een dergelijk voorschrift goedkeuring onthouden.

Indien in het bestemmingsplan een dergelijke wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen is het overigens niet zeker gesteld dat alleen veehouders uit de gemeente of reconstructiegebied actief zullen zijn in het LOG Witveldweg. Zo kunnen bedrijven veranderen van eigenaar afkomstig buiten de gemeentegrenzen zonder dat dat consequenties heeft in relatie tot het bestemmingsplan. Daarnaast zijn dergelijke wijzigingsbevoegdheden ook niet gebruikelijk bij bijvoorbeeld onze werkgelegenheidsgebieden.

In het LOG Witveldweg willen wij nadrukkelijk sturing geven aan het zuidelijke reconstructiegebied. Dit kunnen wij bereiken door de drie toelatingscriteria op te nemen als wijzigingsbevoegdheid (artikel 11WRO). Wij nemen dan ook deze wijzigingsbevoegdheid op in het bestemmingsplan buitengebied.

Voor de daadwerkelijke uitvoering van het LOG Witveldweg is de vestiging van 6 intensieve veehouderijen een realistisch uitgangspunt. Op dit moment zijn bij het College twee initiatieven bekend van verplaatsters in het kader van de reconstructie (punt 1) en één initiatief dat een knelpunt oplost rondom een dorpskern (punt 2). Ook is één initiatief bekend waarbij de initiatiefnemers (het concept Nieuw gemengde bedrijf) aangeven dat sprake is van een initiatief met een duurzaam en innovatief karakter (punt 3). Het duurzame karakter en het innovatieve gehalte van dit initiatief wordt op dit moment door het College samen met de LLTB en Stichting Milieufederatie Limburg onderzocht. Samen met het milieueffectrapport (MER) ontstaat dan een goed beeld van dit initiatief.

4.1.2. Behoeftevraagstuk

Over het behoeftevraagstuk van vestiging in het LOG Witveldweg is contact geweest met de LLTB, waarbij een vijftal jaar geleden de LLTB in het kader van de raamplannen regelmatig interviewsessies met de intensieve veehouderijen hield. Deze sessies bleken achteraf niet betrouwbaar. Zij zijn dan ook gestopt met dit instrument. Er is aldus geen behoefteonderzoek over verplaatsingen naar een LOG. Wel kijkt de LLTB (per gemeente) nu naar de aanwezigheid van bedrijven in de nabij van (zeer kwetsbare) natuurgebieden en woonkernen. Indien dergelijke bedrijven aanwezig zijn, zal circa 40% van de bedrijven stoppen, 40% op de huidige locatie doorwerken en 20% van de bedrijven zal (willen) verplaatsen. Deze percentages komen uit een scan van de gemeente Venray, waarbij in deze gemeente een (groot) aantal bedrijven bij natuurgebieden en woonkernen liggen. Concreet kan gesteld worden dat hoe minder knelpunten er zijn, er minder behoefte is om te verplaatsen.

Op dit moment is in de gemeente Horst aan de Maas geen sprake van (echte) knelpuntsituaties bij natuurgebieden en woonkernen. Dit komt door de grote afstand (> 250 meter) tot zeer kwetsbare natuur en de mogelijkheden van technische maatregelen om bijvoorbeeld de geur binnen

acceptabele normen te houden. Dit wordt onderstreept door de ontwikkelingsplannen van een aantal intensieve veehouderijen op de huidige bestaande locaties, zoals het bedrijf Ashorst (Veld Oostenrijk) en het bedrijf Willems (Hoebertweg). Ook kunnen bedrijven uit Horst aan de Maas, die willen groeien gebruik maken van de bedrijfslocaties, die stoppen in de gemeente Horst aan de Maas. De Provincie Limburg is daarnaast bezig de zeer kwetsbare natuurgebieden aan te wijzen. Deze gebieden zijn voor de intensieve veehouderijen de toetsingsgebieden voor ammoniakuitstoot. Wij volgen dit proces intensief. Vooralsnog hebben wij geen signalen dat hiermee intensieve veehouderijen uit Horst aan de Maas geen uitbreidingsmogelijkheden meer hebben. Het bieden van de vestigingsmogelijkheden voor zes IV bedrijven in het LOG Witveldweg, waarbij nu vier initiatieven bekend zijn, geeft dus nog voldoende "verplaatsingsruimte" (lees 2 vestigingsmogelijkheden). Voor de toekomst is aldus in het LOG Witveldweg nog ruimte voor twee initiatieven. Door de vestiging van maximaal 6 intensieve veehouderijen naast de bestaande intensieve veehouderijen aan de Witveldweg neemt de milieudruk niet extensief toe en blijft de geurhinder binnen acceptabele grenzen, waarbij voor de individuele bedrijven ruimte blijft voor groeimogelijkheden.

4.1.3. Compartimentering

Dierrechten kunnen vanaf 1 januari 2008 door heel Nederland worden verplaatst en verhandeld. De Minister van LNV is tegen verlenging van de compartimenteringsregeling. Vier reconstructieprovincies hadden de Minister en de Tweede Kamer gevraagd de beëindiging van de compartimentering nog een jaar uit te stellen. Dat zou hun gelegenheid geven voor maatregelen tegen de ongewenste vestiging van nieuwe varkensbedrijven in landbouwontwikkelingsgebieden. Tot 1 januari 2008 zijn rechten namelijk uitsluitend verplaatsbaar binnen de reconstructiegebieden Oost- en Zuid- en overig Nederland. De Minister wijst uitstel echter af, schrijft zij in een brief aan de Tweede Kamer. Ze heeft daarvoor meerdere argumenten. Voortzetting van de compartimentering is geen doeltreffend middel om nieuwvestiging tegen te gaan. Provincies en maar zeker gemeenten hadden en hebben nog tijd genoeg om met instrumenten, zoals een gebiedsvisie, van ruimtelijke ordening de vestiging van nieuwe bedrijven te sturen. Er worden schadeclaims verwacht van ondernemers die bij hun plannen hebben geanticipeerd op de in de wet vastgelegde beëindiging van de compartimentering. Niet alleen de nieuwe bedrijven in de landbouwontwikkelingsgebieden, maar ook de bestaande bedrijven in de verwevingsgebieden in Horst aan de Maas kunnen natuurlijk, bij uitbreiding van dieraantallen, gebruik maken van het opheffen van de compartimentering als in het zuidelijke reconstructiegebied geen varkensrechten meer aanwezig (zouden) zijn.

4.1.4. Best beschikbare technieken

In het LOG Witveldweg is de (nieuw)vestiging van maximaal zes intensieve veehouderijen mogelijk. Op basis van de Wet milieubeheer moeten nieuwe inrichtingen (lees bedrijven) direct de best beschikbare technieken toepassen. De voor deze bedrijven best beschikbare technieken (BBT) worden afgeleid van de voor de betreffende bedrijfstak beste beschikbare technieken gecombineerd met de specifieke milieuomstandigheden en de technische kenmerken van het bedrijf. Voor intensieve veehouderijen zijn deze best beschikbare technieken verwoord in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij.

Gebiedsvisie LOG Witveldweg

Voor bestaande bedrijven gelden op grond van de huidige regelgeving andere realiseringstermijnen. Deze termijnen zijn met een korte toelichting in de onderstaande tabel vermeld.

Welke bedrijven	Realiseringstermijn
Grote intensieve varkens- en pluimveebedrijven (meer dan 2.000 vleesvarkens, meer dan 750 zeugen, meer dan 40.000 plaatsen pluimvee) dienen te voldoen aan de Europese richtlijn IPPC. Dit kan door middel van alle stallen als BBT uit te voeren dan wel door middel van intern salderen. Bij dit laatste mogen stallen (op basis van de huidige regelgeving voor onbepaalde tijd) traditioneel blijven, mits andere (emissiearme) stallen dit extra compenseren. Als de oude traditionele stallen uiteindelijk aan vervanging toe zijn, dient de nieuwe stal als BBT te worden uitgevoerd.	30 oktober 2007
Boven een aantal dieren ¹ dienen (meer dan op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (i.c. het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij) de stallen van de dieren waarvoor maximale emissiewaarden zijn vastgesteld BBT te worden uitgevoerd. Ook hier mogen stallen door middel van de methode van intern salderen langer (op basis van de huidige regelgeving voor onbepaalde tijd) traditioneel blijven.	1 januari 2010
Beneden een aantal dieren ¹ dienen op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (i.c. het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij) de stallen van de dieren waarvoor maximale emissiewaarden zijn vastgesteld BBT te worden uitgevoerd. Ook hier mogen stallen door middel van de methode van intern salderen langer (op basis van de huidige regelgeving voor onbepaalde tijd) traditioneel blijven. Indien deze (kleine) veehouderijen in de periode tussen 2010 en 2013 overgaan tot uitbreiding dan geldt de ruimere termijn tot 2013 niet meer.	1 januari 2013
Voor bepaalde pluimveehouderijen met niet batterijhuisvesting hoeft een huisvestingssysteem, waarvoor milieuvergunning is verleend na 1 januari 1997 pas op 1 januari 2012 aan BBT te voldoen.	1 januari 2012

Samenvattend dienen dus de bestaande, grotere bedrijven (IPPC bedrijven) op 30 oktober 2007, behoudens als zij gebruik maken van intern salderen, de best beschikbare technieken op hun bedrijf toe te passen. Voor de kleinere bedrijven (onder de IPPC grens) zijn termijnen opgenomen in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij die later (lees 1 januari 2010 of 2013) zijn.

4.2. Dierenwelzijn

Het aspect dierenwelzijn heeft vooral op Europees niveau en in nationale regelgeving zijn plek gekregen. De activiteiten van de Europese Commissie op dit gebied gaan uit van de erkenning dat dieren wezens met gevoel zijn. Het algemene doel is ervoor te zorgen dat dieren niet onnodig worden blootgesteld aan pijn of leed en eigenaars/houders van dieren ertoe te verplichten minimale welzijnseisen in acht nemen. De Europese agenda voor dierenwelzijn voor de komende jaren is dan ook grotendeels vastgelegd in het EU-actieplan voor dierenwelzijn. In dit actieplan geeft de Commissie een overzicht van de doelstellingen en actiegebieden die zij heeft gepland voor de jaren 2006-2010. De doelstelling van het actieplan is een duidelijke koers voor het welzijnsbeleid met hoge welzijnsnormen en een integrale inbedding in bestaande Europese beleidsvelden. Om dit te realiseren onderscheidt de Commissie een aantal actiegebieden: verhogen van wettelijke normen voor dierenwelzijn, stimuleren van onderzoek, ontwikkelen van indicatoren voor dierenwelzijn, het publiek informeren en betrekken en initiatieven om dierenwelzijn internationaal op de kaart te zetten.

De Nederlandse regering heeft op 12 oktober 2007 op voorstel van de Minister van LNV ingestemd met de Nota Dierenwelzijn, de Nationale Agenda Diergezondheid en het wetsvoorstel Dieren, het zogenoemde 'drieluik' dieren. De inzet is te komen tot verdere verbetering van het dierenwelzijn en diergezondheid. De handhaving van de bestaande regels wordt de komende jaren door de Minister

¹ 360 biggen, 100 zeugen, 250 vleesvarkens, 10.000 opfokhennen, 10.000 legkippen, 10.000 ouderdieren vleeskuikens en 25.000 vleeskuikens.

van LNV geïntensiveerd. Uit onderzoek blijkt dat er ondanks de tot op heden gezette stappen, nog welzijnspunten zijn. Inzet is de verbetering van dierenwelzijn in de eerste plaats via het EU-spoor te realiseren. Gezien het lastige krachtenveld binnen de EU, kan niet alles op korte termijn worden opgepakt, terwijl er in Nederland welzijnsonderwerpen op de agenda staan die nu vragen om een aanpak. De regering gaat hier zelf actief met gelijkgestemde Noordwest Europese lidstaten mee aan de slag. Daarnaast moet de sector met deze onderwerpen zelf aan het werk en kan hierin een voorsprong nemen binnen de EU. Waar het binnen de EU niet snel genoeg gaat of de sector de verantwoordelijkheid niet neemt, zal de regering dit nationaal regelen.

De Nota Dierenwelzijn vloeit voort uit het Coalitieakkoord. De nota is het antwoord van de regering op de groeiende maatschappelijke aandacht voor het onderwerp dierenwelzijn en beschrijft de aanpak om te komen tot een verbetering van het dierenwelzijn. De maatschappelijke aandacht voor dierenwelzijn maakt namelijk onderdeel uit van een bredere trend naar verduurzaming van onze samenleving. De inzet van de regering is dat de samenleving de komende jaren meer inzicht krijgt in, en respect ontwikkelt vóór het natuurlijke gedrag van dieren en de daaraan gerelateerde behoeften van dieren in hun omgeving. De Nederlandse samenleving zal qua dierenwelzijn in de Europese voorhoede opereren. De opvattingen over dierenwelzijn lopen echter sterk uiteen. Over een aantal onderwerpen brengt de Minister van LNV via een publiek debat partijen bij elkaar. Hiervoor zal de komende jaren een apart programma worden opgesteld.

De Nationale Agenda Diergezondheid beschrijft de visie, de koers en de acties voor de periode 2007-2015 op het gebied van diergezondheid. Onder het motto 'voorkomen is beter dan genezen' wil het kabinet meer aandacht geven aan de preventie van dierziekten. Dit kan alleen slagen als dierhouders, maatschappelijke organisaties en de overheid de handen in één slaan en tot gezamenlijke acties overgaan. Ook wordt het beleid voor diergezondheid verbreed naar alle dieren. Het ministerie van LNV zal zich ook buigen over de gezondheidsproblemen van gezelschapsdieren, dieren in de natuur en paarden. Verder zal er ook gekeken worden naar de gezondheid van dieren in het algemeen en niet alleen naar dierziekten.

De Nationale Agenda Diergezondheid wordt gebruikt om de Nederlandse inbreng bij de uitwerking van de door de Europese Commissie gelanceerde strategie diergezondheid 2007-2013 te bepalen en om de nationale koers waar nodig bij te stellen. Het accent van de activiteiten van de overheid ligt naast wet- en regelgeving op communiceren, faciliteren, kennisontwikkeling en kennisoverdracht.

Onze conclusie op basis van bovenbeschreven Europese en nationale acties is dat hiermee alle vragen op dit gebied die op lokaal niveau spelen al een plek krijgen. Concreet begrenzen de regelingen van hogere overheden de regelgevende bevoegdheid van de lagere overheid. Wij kunnen dus geen extra lokaal beleid voor dierenwelzijn maken. Uiteraard zullen we vinger aan de pols houden of de acties daadwerkelijk leiden tot, ook voor onze gemeente, bevredigende resultaten.

4.2.1. MRSA-besmetting

In de gesprekken met burgers is ook steeds de besmetting met de MRSA bacterie een bespreekpunt. Uit onderzoek van RIVM blijkt dat mensen die in een bedrijf met varkens werken een grotere kans op MRSA hebben dan personen die niet met varkens werken. De onderzoekers hebben nog geen relatie kunnen vinden tussen MRSA-besmetting bij varkenshouders en kenmerken van het bedrijf, zoals het aantal gehouden varkens. In de praktijk zijn er nog geen aantoonbare gevallen bekend van besmetting van omwonenden met de MRSA-bacterie. In een antwoord op Kamervragen heeft de Minister van LNV wel geantwoord dat zij niet kan uitsluiten dat de vestiging van grote varkensbedrijven de kans hierop kan vergroten, omdat hiernaar tot nu toe nauwelijks onderzoek is gedaan. In een door het Ministerie van LNV gefinancierde onderzoeksprogramma naar veehouderij gerelateerde MRS, wordt wel gekeken naar de mate van uitstoot van MRSA via de lucht. De eerste resultaten hiervan komen naar verwachting tegen het

einde van dit jaar beschikbaar. We benadrukken nogmaals dat er in de praktijk, ook in de Horst aan de Maas, nog geen gevallen bekend zijn van MRSA-besmettingen via de lucht. Daarbij maken wij de opmerking dat op dit moment binnen de gemeentegrenzen circa 100 varkensbedrijven in werking zijn, waarbij een 15-tal meer dan 4.000 varkens hebben. In deze gebiedsvisie geven wij geen kaders voor aantallen dieren per bedrijf. Wel volgen wij in de uitwerking van het LOG Witveldweg intensief de onderzoeken van het Ministerie van LNV en RIVM naar MRSA-besmettingen via de lucht. Ook houden wij contact met de GGD Regio Noord- en Midden Limburg.

4.3. Landschappelijke inpassing

Naar aanleiding van de opiniërende raadsvergadering op 4 september 2007 zijn in deze paragraaf heldere en duidelijke uitgangspunten geformuleerd om tot een optimale landschappelijke inpassing te komen van de intensieve veehouderijen in het LOG Witveldweg.

4.3.1. Ruimtelijke implementatie

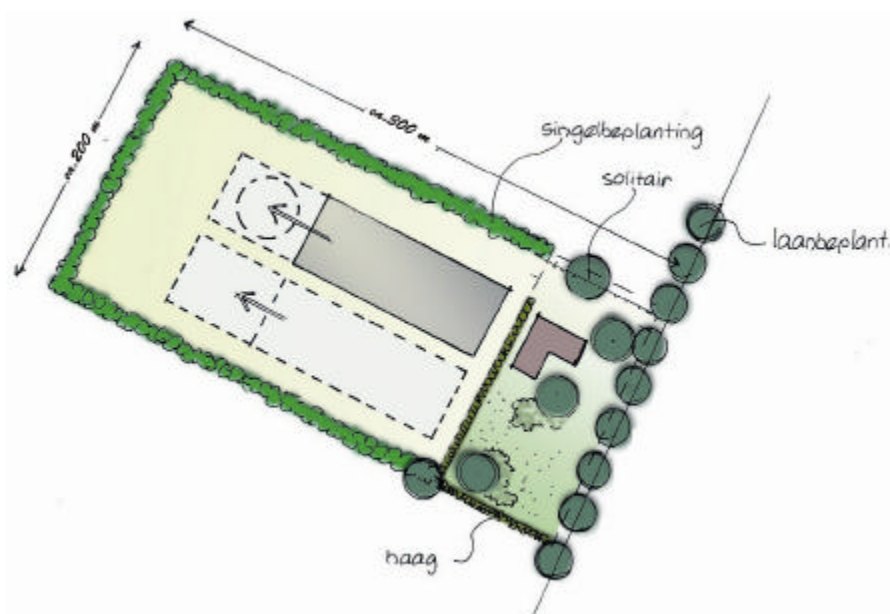
Het nieuwe plan buitengebied en de daarin opgenomen vrijstellingsbevoegdheid biedt de mogelijkheden voor bedrijfsgebouwen met een maximale goothoogte van 7,20 meter en een maximale nokhoogte van 12 meter. Dit geldt voor alle agrarische bouwkvavels in Horst aan de Maas. Wij zien echter in de ontwikkeling van de intensieve veehouderij in Nederland een groei in dieraantallen per bedrijf. Zelfs het huisvesten van dieren in stallen van twee lagen is steeds vaker, om intensief ruimtegebruik te beperken, gebruikelijk. Om het LOG Witveldweg een open karakter met zichtlijnen te geven en daarbij toch ruimte te bieden aan genoemde ontwikkeling zijn iets hogere gebouwen in het LOG toegestaan. Dat wil zeggen dat binnen het LOG Witveldweg het College een vrijstellingsbevoegdheid wordt toegekend voor de overschrijding van goot- en nokhoogtes van 20% bij intensieve veehouderijen als sprake is van een gedegen BOM+ onderbouw. Concreet geldt een goothoogte van 8,40 meter en een nokhoogte van 14 meter. Een meerwaarde van een hoger gebouw is echter ook dat een hoger emissiepunt een bronmaatregel is om geuroverlast te minimaliseren. Dit kan een argument zijn om een (nog) hoger deel van het bedrijfsgebouw toe te staan. De extra vrijstelling voor hogere gebouwen wordt enkel van toepassing voor de bebouwing die op meer dan 50 meter van de voorzijde van de bouwkvavel (straatkant) gelegen is.

De volgende spelregels dienen ook als eerste toetsingskader bij functiewijziging:

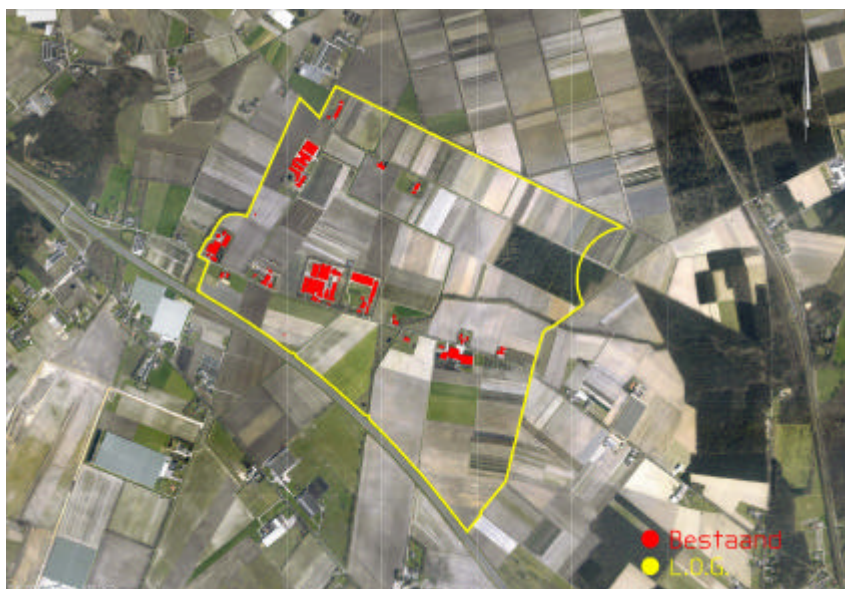
- De nieuwe bouwkvavel heeft de volgende maatvoering:
 - maximaal 300 meter diep
 - maximaal 200 meter breed
- De bedrijfsgebouwen (stallen) zijn haaks op de weg gelegen, waarbij eventuele silo's in of bij de hogere delen van de bedrijfsgebouwen, bij voorkeur niet aan de voorzijde, zijn geplaatst
- Behoud de open ruimten tussen de bedrijven met een dusdanige maat waardoor zicht op de achterliggende open ruimte mogelijk is. Vanwege de diepte van de kvavel dient de open ruimte tussen de bedrijven aan één straatkant minimaal 300 meter te zijn. De open ruimte tussen twee bedrijven aan twee straatkanten dient (horizontaal) minimaal 150 meter te zijn.
- Bij afwijkingen van hoogtes en bouwkvavelmaatvoering kan het College afwijkingen toestaan mits er integrale kwaliteitsverbeteringen plaatsvinden in het gebied.

Voor de vestiging van bedrijven wordt in principe aangesloten bij de bestaande infrastructuur en de bestaande bebouwingslinten en het daarbij zoveel mogelijk behouden van de aanwezige open ruimten. Bij de situering moet aansluiting worden gezocht bij de structuurlijnen van het landschap. Het streven is dan ook aan te sluiten bij bestaande groensingels en -elementen om een juiste inpassing van de initiatieven mogelijk te maken. Door deze keuze krijgt de inpassing direct een 'natuurlijk' karakter. Ook kunnen deze bestaande groensingels (lees waardevolle landschapselementen) kwalitatief en kwantitatief worden verstrekt. Om de openheid verder te behouden is een optimale verdeling van bedrijven in het gebied noodzakelijk. Dit betekent meer verspreiding dan clustering van bedrijven. Door de aanwezigheid van bijvoorbeeld geurcirkels van

de individuele bedrijven is de intensieve veehouderij ook de beste garantie om verdichting van het gebied aan de Witveldweg tegen te gaan.

Het totale oppervlak van het LOG Witveldweg bedraagt circa 211 hectare. Van deze 211 hectare is op dit moment 5 hectare bebouwd. Dit betekent concreet dat nu 2% bebouwd is. Omdat wij de openheid van het gebied willen behouden, maar ook de sector ontwikkelingsruimte willen geven in een landbouwontwikkelingsgebied, achten wij een bebouwingspercentage van 15% acceptabel voor het LOG Witveldweg. Dit komt overeen met iets meer dan 30 hectare.

4.3.2. Lokale werkgroep

Een afdoende landschappelijke inpassing vindt plaats aan de hand van diverse (ruimtelijke) instrumenten zoals, de adviezen van de gemeentelijke groenmeester, de bouwmeester en het BOM+ instrument. Ook wordt een werkgroep met inwoners van het LOG Witveldweg opgericht om de landschappelijke inpassing van bedrijven te optimaliseren. Concreet stelt de gemeente na het vaststellen van de gebiedsvisie LOG Witveldweg een werkgroep samen met een achttal vertegenwoordigers van dorpsraden, betrokken groeperingen, LLTB, agrariërs en bewoners in en rondom LOG Witveldweg. De functie van de werkgroep is onder andere adviseren over de

conceptuitwerking van de landschappelijke inpassing door de initiatiefnemer, de gemeentelijke groenmeester en de gemeentelijke bouwmeester. De werkgroep adviseert aldus over een concrete conceptuitwerking. De initiatiefnemers betrekken de adviezen van de werkgroep bij de definitieve uitwerking, die wordt voorgelegd aan het College voor haar besluitvorming in de vrijstellingsprocedure. Om de adviezen van de werkgroep een vaste plek te bieden in de besluitvorming is sprake van structureel maandelijks overleg met vaste agendapunten. De werkgroep start bijvoorbeeld met een excursie onder begeleiding van enkele deskundigen om goede en minder goede voorbeelden van landschappelijke inpassing in de regio te bezoeken. Door de belangrijke rol van de lokale klankbordgroep bij de toetsing van initiatieven achten wij een beeldkwaliteitsplan niet noodzakelijk. Hierdoor ontstaat voldoende ruimte voor creativiteit van inpasbaar maken van intensieve veehouderijen in het LOG Witveldweg. Deze creativiteit hebben wij ook nodig om het LOG Witveldweg naar een hoger duurzaamheidsprincipe te tillen. Wellicht dat bij de uitwerking kan worden aangesloten bij het Cradle tot Cradle filosofie. De centrale gedachte van deze filosofie is dat alle gebruikte materialen na hun leven in het ene product, nuttig kunnen worden ingezet in een ander product. Het eerste verschil met conventioneel hergebruik is dat er geen kwaliteitsverlies is, en geen restproducten die alsnog gestort worden. Dus niet van “wieg tot graf” maar van “wieg tot wieg”.

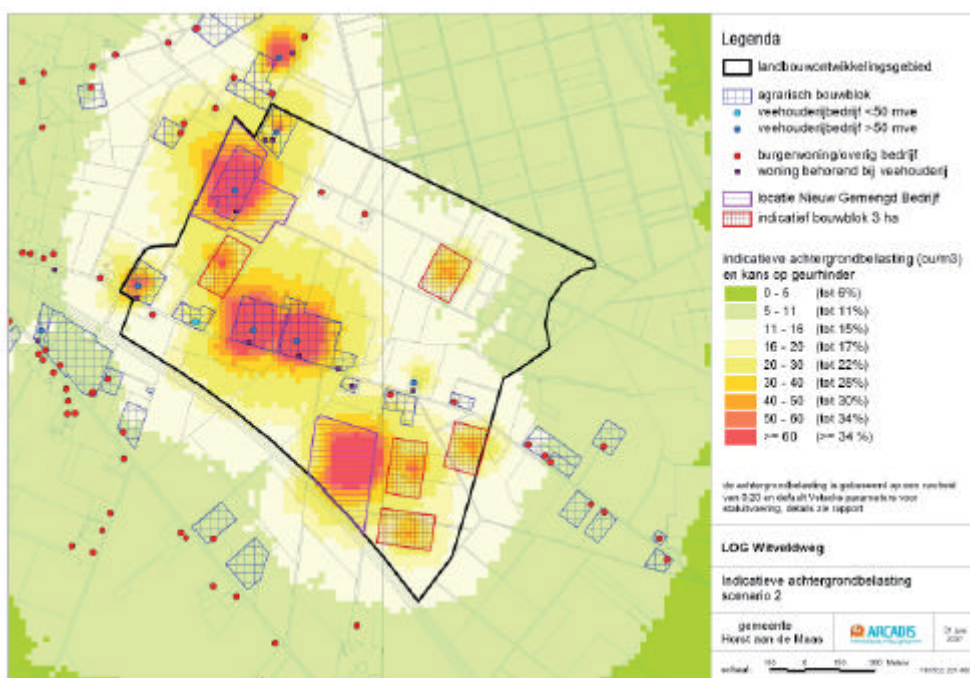
De werkgroep LOG Witveldweg wordt ingesteld voor een periode van vier jaar. In de eerste plaats adviseert de werkgroep over de inpassing van de initiatieven, maar ook milieuaspecten kunnen aan de orde komen. De werkgroep krijgt in de tweede plaats ook rol in het toezicht en de monitoring van het LOG Witveldweg. Deze rol is nader uitgewerkt in de paragraaf toezicht en monitoring van dit hoofdstuk.

Door geen directe bouwtitels op te nemen in het LOG Witveldweg kunnen initiatieven individueel op hun (gekozen) plek beoordeeld worden. De uiteindelijke landschappelijke inpassing dwingt de gemeente af met individuele privaatrechtelijke overeenkomsten met uitvoeringstermijnen.

Naast de inpassing op de gewenste locatie vindt het College het van belang dat (indien noodzakelijk) compensatiemaatregelen worden gezocht in en rondom het LO Witveldweg, zoals natuurcompensatie in de nabijgelegen Kasteelschen bossen, Reulsberg en rondom Grubbenvorst.

4.4. Geur

Voor het aspect geur bij intensieve veehouderijen is de standaardnormering in de Geurwet van 1 januari 2007 voor het LOG Witveldweg het startpunt. Dit startpunt stimuleert de bedrijven de best beschikbare technieken toe te passen, waarbij de leefbaarheid in het gebied acceptabel blijft. Het criterium van een acceptabele leefomgeving is ook het belangrijkste criterium in een gemeentelijke geurverordening om eventueel andere geurnormen vast te stellen. De vaststelling van een gemeentelijke geurverordening dient wettelijk plaats te vinden via de gemeenteraad. Vooralnog wordt niet uitgegaan van een hogere normering, maar is zelfs een lagere normering aan randen van het LOG Witveldweg, ter bescherming van dorpskernen, een onderdeel van nader onderzoek.

Op basis van de Geurwet dienen geurgevoelige objecten beschermd te worden. Een geurgevoelig object is volgens de wet een gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt. In de eerste plaats denken we dan aan woningen, maar ook industriegebouwen met het verblijf van mensen kan een geurgevoelig object zijn. De suggestie dat grote intensieve veehouderijen zich moeten vestigen op industrieterreinen kan echter stuiten op wettelijke bezwaren vanwege de korte afstand tussen bedrijven (lees geurgevoelige objecten) op een industrieterrein. De (nieuwe) aanwezigheid van geurgevoelige objecten in en rondom het LOG moet daarom worden voorkomen om de bedrijven in het LOG een 'toekomstgerichte' locatie te kunnen bieden.

Uit de definitie van geurgevoelig object blijkt dat de wet gebouwen beschermd. Hiertoe behoren geen landbouwgronden. Ook als deze intensief gebruikt worden. Op grond van de wettelijke bepalingen en in het kader van de rechtsgelijkheid dienen wij de definitie van geurgevoelig object uit de Geurwet als uitgangspunt te hanteren.

4.5. Fijn stof

Op basis van indicatieve berekeningen over de jaren 2004 en 2005 blijkt dat wij geen overschrijdingen hebben van fijn stofwaarden in onze gemeente. Wij stellen nog een luchtkwaliteitsrapportage op over het jaar 2006. Deze rapportage is naar verwachting eind 2007 beschikbaar en zal op de website van de gemeente worden gezet. Vooralnog hebben wij niet de verwachting dat er op regionaal niveau luchtnormen worden overschreden. De overschrijdingen in Nederland hebben vooral een plaatselijk karakter in drukke straten in de (grote) steden en langs drukke snelwegen. Wij streven wel naar goed en objectief inzicht in deze materie. Wij nemen

daarom actief deel aan het Platform luchtkwaliteit Limburg. Als sprake is van plaatselijk te hoge fijn stofwaarden dienen, volgens ons, alle overheidslagen (gemeente, provincie, landelijke overheid) naar gezamenlijke oplossingen te kijken. Aan de emissie van auto's op de snelwegen A73 en A67 zal vooral in landelijk en in Europees verband worden gewerkt. Bijvoorbeeld via de aanscherping van de emissie-eisen van nieuwe auto's en de subsidieregeling voor roetfilters. Voor wat betreft de fijn stofemissie van de landbouw wordt landelijk onderzoek gedaan door onder andere Wageningen Universiteit en het RIVM. De mogelijkheden van stofreductie worden gezocht in het voer, filters, luchtwassers, sproeien met olie en water of de aanpassing van de huisvestingssystemen, zoals de vervanging van stro door houtkrullen in de pluimveehouderij. Ook kunnen de groene landschapselementen (bomen en struiken) rondom de bedrijven of in het gebied zelf een rol spelen in de fijn stofreductie in de omgeving door de hechting van fijn stof aan het bladoppervlak. De Wageningen Universiteit is bij dit onderzoek nadrukkelijk betrokken. Via het Platform luchtkwaliteit Limburg volgen wij deze ontwikkelingen op de voet.

In de besluitvorming van de initiatieven in en rondom het LOG Witveldweg is fijn stof een relevant beoordelingsaspect. Voor dit aspect zijn Europese, maar ook landelijk wetten en richtlijnen opgesteld. Voor ons College zijn deze wetten en richtlijnen het uitgangspunt van de toetsing van fijn stof. Dit geldt ook voor de huidige en toekomstige initiatieven in onze gemeente. In de toetsing speelt ook het cumulatieve-effect met de andere initiatieven rondom het LOG Witveldweg een voorname rol. In aansluiting op het dorpsraadoverleg van 15 oktober 2007 in Grubbenvorst is afgesproken dat wij een nulmeting naar fijn stof uitvoeren. Deze meting zal plaatsvinden als sprake is van representatieve omstandigheden voor dergelijke metingen.

Ook heeft het College aandacht voor (nieuwe) Europese regelgeving voor de kleinere fractie van fijn stof, namelijk PM_{2,5}. Fijn stof is een complex mengsel van deeltjes van verschillende grootte en van diverse chemische samenstelling. Afhankelijk van de doorsnede van de stofdeeltjes wordt gesproken van PM₁₀ voor deeltjes met een doorsnee tot 10 micrometer of van PM_{2,5} voor deeltjes met een doorsnee tot 2,5 micrometer. Ook bij de beoordeling van het aspect fijn stof geldt weer het uitgangspunt dat regelingen van hogere overheden de regelgevende bevoegdheid van de lagere overheid begrenzen.

4.6. Duurzame energie

In het LOG Witveldweg is geen plaats voor windmolens. Er kunnen wel energieconcepten ontwikkeld worden vanuit de aanwezige en te vestigen bedrijven in het gebied. Dit houdt in dat ruimte wordt geboden voor gebruik van mest en plantaardig materiaal ten behoeve van energieopwekking. Voorwaarde is dat de benodigde mest en de biomassa uit het gebied of de directe omgeving daarvan afkomstig zijn. Daarbij streeft het College naar samenwerking tussen de bedrijven in het LOG Witveldweg, zodat bijvoorbeeld door de toepassing van mestvergisting op bedrijfsniveau geen sprake is van 6 technische installaties in het gebied maar maximaal twee nieuwe installaties. Het College wil hierbij de samenwerking tussen bedrijven in en rondom het LOG Witveldweg stimuleren, zoals samenwerking met het naastgelegen glastuinbouwgebied Californië of het opgewaardeerde gas terugleveren aan het aardgasnet voor de inzet in woonkernen van Horst aan de Maas. Naast het opwekken van duurzame energie blijft op bedrijfsniveau natuurlijk ruimte om het verwerken van mest te optimaliseren.

4.6.1. Vergisting

Op 22 augustus 2007 heeft de Raad van State een uitspraak gedaan dat een mestvergister niet past bij een agrarische bestemming zoals omschreven in het bestemmingsplan van Texel. In het betreffende bestemmingsplan waaraan de Raad van State heeft getoetst wordt onder een agrarisch bedrijf verstaan een bedrijf dat gericht is op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren. De Raad van State is van oordeel dat, teneinde onder de beschrijving van het begrip "agrarisch bedrijf" als bedoeld in het betreffende bestemmingsplan van Texel te vallen, er sprake moet zijn van het voortbrengen van een agrarisch product. Het opwekken van energie valt hier volgens de Raad van State niet onder. Daarbij is de

Raad van State van mening dat het opwekken van energie in het onderhavige geval niet van zodanig ondergeschikte betekenis is, dat deze als nevenactiviteit geacht kan worden op te gaan in de in het bestemmingsplan bedoelde agrarische activiteit.

Uit deze uitspraak kan niet in het algemeen de conclusie getrokken worden dat de Raad van State tegen mestvergisters op boerenerven is of van mening is dat mestvergisten niet als agrarische activiteit beschouwd zou kunnen worden.

Er is overigens geen sprake van een generieke wettelijke bepaling die aangeeft of het vergisten van biomassa wel of niet onder het begrip agrarische activiteit valt. Wij kunnen er bijvoorbeeld voor kiezen om nadrukkelijk in de bestemmingsplannen op te nemen dat biovergistingsinstallaties onder de agrarische bestemming vallen. De vestiging en/of uitbreiding van initiatieven voor duurzame energieopwekking bij of gerelateerd aan agrarische bedrijven worden tevens beoordeeld volgens de POL uitwerking BOM+. Hierbij is een gebiedgerichte benadering uitgangspunt in de vorm van een duidelijke koppeling met het eigen agrarische bedrijf of met andere agrarische of niet agrarische bedrijven of instellingen in en rondom het gebied Witveldweg. Biomassa en windenergie zijn op dit moment de meest kosteneffectieve bronnen voor de opwekking van duurzame energie. Anderzijds is de vergisting van mest een kansrijke optie om te verwerken tot een stabielere eindproduct om daarmee de afzet van mest te verbeteren. Wij willen dan ook de inzet van biomassa bevorderen door ook de planologische verankering in ons landbouwontwikkelingsgebied te regelen.

Bij duurzame energie dienen overigens de mogelijkheden van energieverbindingen naar woonkernen en Californië onderdeel te zijn van nader onderzoek. Daarbij geeft Californië BV aan dat zij meedenken in het creëren van innovatieve energieoplossingen voor de tuinders in het gebied. Naast het gebruik van biomassa sluiten wij niet onze ogen, behalve voor windmolens, voor andere vormen van duurzame energie. Indien deze vormen van energievoorzieningen (bijvoorbeeld zonne-energie en aardwarmte) landschappelijk ingepast kunnen worden, verdienen zij een plaats in ons LOG Witveldweg.

De Nederlandse regering streeft ook naar duurzame energie. Om dit te stimuleren zijn er diverse subsidiemogelijkheden, die ondernemers kunnen aanspreken. De gemeente zal hiervoor dan ook geen subsidiemogelijkheden in het leven roepen.

4.7. Verkeer

In en nabij het LOG Witveldweg leiden de vestiging van intensieve veehouderijen en boom- en sierteeltbedrijven tot (vooral) extra vrachtverkeer. Het is van belang om het vrachtverkeer ten gevolge van deze ontwikkelingen in beeld te hebben om zodoende de gevolgen voor andere weggebruikers, maar ook om eventuele noodzakelijke verkeersmaatregelen te benoemen. In het bepalen van de geurbelasting is uitgegaan van een toekomstgericht 'gesloten' varkensbedrijf van 500 zeugen. Er is bij een dergelijk bedrijf sprake van de aanvoer van voer, de afvoer van mest, de aan- en afvoer van dieren en de afvoer van kadavers verspreid over de week (5 werkdagen) en verspreid over het jaar. Per werkdag is dit afgerond voor een dergelijk bedrijf twee vrachtwagens per dag. Dit resulteert aldus in vier vrachtwagenbewegingen per werkdag per bedrijf. Indien sprake is van de vestiging van zes nieuwe bedrijven van deze omvang is de toename aan vrachtwagens voor het gebied LOG Witveldweg overzichtelijk. Uiteraard zorgt een toename van de intensiteiten, in theorie, voor een afname van de verkeersveiligheid. Bij een concrete invulling van het LOG Witveldweg kunnen dan ook de volgende maatregelen wenselijk zijn:

- De wegen Laagheide en Losbaan verbreden naar 4,5 meter; deze breedte is dan voldoende om een vrachtwagen en een personenauto elkaar te laten passeren. Hierbij kan een verbreding met grastegels aan weerszijden een oplossing bieden. Een verbreding van de Witveldweg naar 5,5 meter is ook een verkeersmaatregel gezien de hogere intensiteit op deze weg (en passerende vrachtwagens);
- Het aanbrengen van fietssuggestiestroken op de Witveldweg;
- Het stimuleren van het gebruik van de veilige fietsroute aan de Horsterweg tussen Grubbenvorst en Horst;

- Het stimuleren van de noodzakelijke transportbewegingen van de bedrijven in de “rustige” perioden van de dag.

Over de hoeveelheid extra vrachtwagenbewegingen voor teeltondersteunende voorzieningen is lastig een inschatting te geven. De mogelijke toename van vrachtverkeer is afhankelijk van:

- Het type teelt en of deze seizoensgebonden is of niet;
- De teeltintensivering die bereikt kan worden met teeltondersteunende voorzieningen en de verschillende behoeften voor de teelt;
- De manier van leveren (met één vrachtwagen naar de afnemer of meerdere leveringen op het bedrijf zelf).

Verondersteld wordt dat het vrachtverkeer vanuit het deelgebied Hoogheid vooral zal afwikkelen via de Lottumseweg / Horsterweg. Aangezien deze weg al over een vrijliggend fietspad beschikt en de restcapaciteit van de weg nog voldoende groot is, zullen hier geen extra (structurende) maatregelen noodzakelijk zijn. Mogelijk dat er op een incidentele aansluiting kleinschalige maatregelen wenselijk zijn.

Binnen het plangebied LOG Witveldweg is er ook het initiatief van het *concept* Nieuw Gemengde Bedrijf (NGB). De schattingen zijn dat dit initiatief (pluimvee en varkens) circa 35 vrachtwagens per dag (lees 70 vrachtbewegingen) nodig heeft. Een dergelijk initiatief vraagt uiteraard om maatwerk om de verkeersveiligheid in voldoende mate in de omgeving van het initiatief te waarborgen. Het voert te ver in deze gebiedsvisie om deze maatwerkmaatregelen te verwoorden. Wel benadrukken wij dat indien sprake is van de vestiging van het NGB het aspect verkeersveiligheid een belangrijk aandachtspunt voor het College is.

4.8. Toezicht en monitoring

Een veel gehoorde opmerking in de gesprekken met de bewoners in en rondom het LOG Witveldweg is: “Als het er eenmaal allemaal staat komt er gegarandeerd overlast en wie controleert dat dan?” In deze visie willen wij benadrukken dat wij ons inzetten voor een goed woon- en werkklimaat in en rondom het LOG Witveldweg. Voor de vestiging van de intensieve veehouderijen dienen diverse vergunningen (bouwen en milieu) verleend te worden. Aan deze vergunningen verbinden wij voorwaarden die de overlast tot het minimum moet beperken. Bij milieuvergunningen waar de Provincie Limburg het bevoegde gezag is zullen wij de Provincie kritisch volgen in hun milieuvoorwaarden en hen indien noodzakelijk in vooroverleg of in juridische procedures aanspreken op de nodige voorwaarden.

Naast de reguliere toezichtstaken op het gebied van bouwen, milieu en ruimtelijke ordening gaat het College jaarlijks in gesprek met de intensieve veehouderijen in het LOG Witveldweg. Tijdens het gesprek komen de bedrijfsvoering, de landschappelijke inpassing en de milieuvoorwaarden aan de orde. Een terugkoppeling van dit gesprek vindt plaats in de werkgroep LOG Witveldweg. Ook kan de werkgroep besprekpunten voor het gesprek met de bedrijven aandragen. In overleg met de bedrijven zijn ook bezoeken van de werkgroep mogelijk naar de bedrijven in het LOG Witveldweg. Door de intensieve contacten (lees controle) met de bedrijven is het juridisch goed verdedigbaar om bij niet voldoen aan vergunningsvoorschriften en het toepassen van milieumaatregelen direct handhavend op te treden, zodat geen lange handhavingstrajecten noodzakelijk zullen zijn.

In aansluiting op het project Eenduidig Toezicht van de rijksoverheden streeft het College naar samenwerking op het gebied van toezicht met de relevante rijksoverheden, zoals de Algemene Inspectie Dienst (AID), de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) en de Dienst Landelijk Gebied (DLG). Met deze overheidsdiensten wordt gekeken naar de mogelijkheden van een gezamenlijk toezicht. Dit verhoogt niet alleen beter en duidelijker toezicht, maar vermindert ook de (administratieve) toezichtslasten voor de bedrijven in het LOG Witveldweg.

Concreet gebruikt het College in eerste instantie haar reguliere (wettelijke) toezichtstaken. Ook gaat het College met de bedrijven in het LOG jaarlijks in gesprek, waarbij ondermeer input wordt verkregen door de werkgroep in het LOG. Daarnaast streeft het College naar samenwerking met de relevante rijksoverheden op het gebied van toezicht bij intensieve veehouderijen.

4.9. Boom- en sierteelt

Het bieden van mogelijkheden aan boomteelt bedrijven al dan niet met teeltondersteunende voorzieningen wordt gezocht in het gebied Hoogheide. Er is namelijk behoefte aan dergelijke mogelijkheden binnen de gemeente Horst aan de Maas. Dit blijkt namelijk uit het onze gesprekken met de boomtelers rondom GP Boomteelt Nederland. Daarbij moet de opmerking worden geplaatst dat boomtelers het gebied Hoogheide (zeer) geschikt vinden.

De integrale afweging met het LOG Witveldweg leert ons dat de boom- en sierteelt een landschappelijke openheid garandeert in de nabijheid van het LOG Witveldweg. Daarnaast sluit de (visuele) uitstraling van de boom- en sierteelt uitstekend aan bij de dambordstructuur van bestaande infrastructuur en singelbeplanting. Binnen de afzonderlijke 'kamers' van het dambord wordt ook slechts ruimte geboden voor bedrijfsruimte en ondersteunend glas. Binnen de kamers is voorsnog geen woonbebouwing toegestaan, omdat woningen geurige objecten zijn en intensieve veehouderijen kunnen beperken in hun bedrijfsvoering. Ook in het (concept) voorontwerp bestemmingsplan buitengebied is een gedeelte van de Hoogheide al getypeerd als ruimte voor boom- en sierteelt met ondersteunend glas, omdat in dat gebied nu al sprake is van deze bedrijfstak. In de regio is een boomteelt studieclub opgericht omdat vernieuwing in deze sector noodzakelijk is. Daarbij verwachten de consumenten van de boomtelers ook kwalitatief hoogwaardige producten. Door de aanwezigheid van teeltondersteunende voorzieningen kunnen producten onder geconditioneerde omstandigheden tot deze hoogwaardige producten worden opgekweekt. In mei van dit jaar is een workshop "door de bomen het bos zien" door de boomtelers georganiseerd. Tijdens deze workshops is eveneens de noodzaak van een vestigingsgebied aangekaart. Landelijk zijn een aantal Greenports opgericht. De gemeente Boskoop maakt deel uit van een dergelijke Greenpoort voor boomtelers. De gemeente Boskoop maakt hierbij gebruik van kennis uit delen van het land. In deze kennisoverdracht leveren de boomtelers in Horst aan de Maas een belangrijke bijdrage, omdat in deze regio van oudsher boomteelt aanwezig is. Dit komt ook tot uitdrukking in de grootte van het areaal boomteelt. Verhoudingsgewijs is dat in de gemeente Horst aan de Maas ten opzichte van de regio Noord- en Midden Limburg groot (circa 790 hectare van het totaal van circa 1500 hectare). Een concentratiegebied zorgt tevens voor uitstraling naar de regio en verhoogt de herkenbaarheid van het gebied. De kansen voor ondernemers in het gebied is bijvoorbeeld de gezamenlijke inkoop van energie en water, maar ook bij het recyclen van afval kunnen de krachten gebundeld worden.

5. Instrumenten

Doel van de gebiedsvisie is ruimte bieden aan ruimtelijke ontwikkelingen en tegelijkertijd de karakteristieke identiteit van het plangebied te behouden en te versterken. De gebiedsvisie bestaat uit een algemene visie op de ontwikkeling van het gebied, waarbij het pakket ruimtelijke spelregels nog nader uitgewerkt wordt. In deze nadere uitwerking en de invulling van het LOG Witveldweg beschikken het College en de gemeenteraad over voldoende instrumenten om de gewenste invulling van het LOG te realiseren. Deze instrumenten zijn gebaseerd op gemeentelijke beleidsstukken en landelijke regelgeving, maar ook de uitgangspunten in deze gebiedsvisie zijn hierbij van belang.

In het kader van de ruimtelijke ordening zullen op korte termijn voor de plaatsing van (nieuwe) bedrijven in het gebied LOG Witveldweg vrijstellingsprocedures (Artikel 19 Wro) noodzakelijk zijn. De vrijstellingsprocedures zijn een bevoegdheid van het College, waarbij de uitgangspunten in de gebiedsvisie de spelregels zijn voor het College. Bij de procedures zijn niet alleen de aspecten als landschappelijke inpassing, milieuhygiënische grenzen en bouwkundige aspecten, maar ook de financiële haalbaarheid belangrijke afwegingscriteria. Het College beschikt, naast de uitgangspunten van de gebiedsvisie, ook over voldoende wettelijke instrumenten om een juiste invulling aan het gebied te geven, zoals het landschapsonwikkelingsplan, de adviezen van de groenmeester en vergunningen op basis van de Wet milieubeheer.

Na de vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied is dat plan leidend. De uitgangspunten in de gebiedsvisie worden namelijk vertaald in dat plan. Ook dan gelden de bovenstaande criteria om binnen de uitwerkingsbevoegdheid van dat plan een wijzigingsprocedure (artikel 11 Wro) op te starten aan initiatieven die passen binnen de randvoorwaarden van de gebiedsvisie. Concreet worden in het bestemmingsplan buitengebied namelijk geen directe bouwtitels opgenomen in het LOG Witveldweg zodat de gemeente optimaal kan sturen op de uitgangspunten van haar visie. Ook betreft het College actief andere instrumenten in de realisatie van LOG Witveldweg, zoals specifieke welstandseisen en subsidieregelingen om bestaande bedrijven te stimuleren eerder dan de wettelijke de best beschikbare technieken toe te passen om zodoende de geurdruk in het gebied te laten afnemen. Omdat de intensieve veehouders die zich zullen willen vestigen in het LOG veelal een formaat bedrijf wensen dat m.e.r. (beoordelings)plichtig is, is ook een plan- m.e.r. procedure noodzakelijk. Deze procedure koppelen wij aan de procedure voor het bestemmingsplan buitengebied, die nu al loopt. Hiermee is niet alleen het inzicht naar de (totale) milieueffecten van de uitwerking van het LOG geborgd, maar worden ook de andere initiatieven, zoals CWI en Klavertje 4, rondom het LOG Witveldweg in de beoordeling betrokken.

Naast de ruimtelijke instrumenten hanteert het College ook actieve grondpolitiek om zodoende de belangrijkste dragers van de landschapstructuur voor de toekomst veilig te stellen, de ontwikkelingen binnen het LOG Witveldweg mogelijk te maken en een bijdrage te leveren aan de versterking van de landschappelijke kwaliteit van het LOG Witveldweg. Door creatieve combinaties van privaatrechtelijke mogelijkheden (aankoop gronden) en publiekrechtelijke taken (bestemmingsplan en vergunningverlening) is een optimale sturing te geven aan het realiseren van de reconstructiedoelen van het College. Ten einde speculatie/prijsopdrijving te voorkomen worden er op voorhand geen kavels aangewezen, maar wordt enkel het aantal bedrijven gemaximeerd. Bij eventuele grondverkoop denken wij nadrukkelijk aan het koppelen van gelden aan een (expliciet) fonds voor infrastructurele verbeteringen of het stimuleren van het gebruik van luchtwassers bij bestaande bedrijven in het LOG.

6. Vervolgstappen

De uitgangspunten van de gebiedsvisie LOG Witveldweg zijn in dit document geschetst. De gebiedsvisie wordt aangeboden aan de gemeenteraad voor hun bijeenkomst op 11 december 2007. De uitgangspunten worden besproken in een besluitvormende raad. In de raadsvergadering heeft de gemeenteraad uiteraard nog de mogelijkheden haar mening te ventileren en daar waar wenselijk de vormgegeven uitgangspunten aan te passen vanuit een kaderstellende rol. De gebiedsvisie dient uiteindelijk als basis voor verdere planologische uitwerking om zodoende voortgang te houden in de reconstructiedoelstellingen. Deze uitwerking dient direct te starten na het vaststellen van de gebiedsvisie, omdat in het kader van de verplaatsingsregeling Intensieve Veehouderij (VIV) de voortgang noodzakelijk is om de deelnemers aan deze regeling zicht te geven op een duurzame locatie in een landbouwontwikkelingsgebied vóór 31 december 2007. Dit is namelijk een voorwaarde uit de provinciale verplaatsingsregeling. Naast het gebruik bij de vrijstellingsprocedures voor de individuele bedrijven worden de uitgangspunten uit de gebiedsvisie ook vertaald in het bestemmingsplan buitengebied.

7. Samenvatting

Om voor het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Witveldweg heldere en duidelijke uitgangspunten te formuleren is de gebiedsvisie LOG Witveldweg 'Sturen op Kwaliteit' opgesteld om een eerste echte vertaalslag in de reconstructie te maken. De visie geeft richting aan de vervolgstappen in de uitvoering van het gebied aan de Witveldweg, waarbij het sturen op kwaliteit de basis is van het hele document.

Bij het opstellen van de gebiedsvisie LOG Witveldweg heeft het College een zorgvuldige politieke weg afgelegd, waarbij een tweetal commissievergaderingen en een opiniërende raadsvergadering hebben bijgedragen aan een verfijning van de visie van het College. Daarnaast heeft het College goed geluisterd naar de gemeenschap in Horst aan de Maas door actief deel te nemen aan informatiebijeenkomsten over de intensieve veehouderij.

De gebiedsvisie is opgesteld voor de intensieve veehouderijen, waarbij ook, in de integrale afweging, gekeken is naar de invulling van boom- en sierteelt in het gebied Hoogheide. Op basis van de uitgangspunten in de visie gaat het College aan het werk om aan het LOG Witveldweg de gewenste ruimtelijke invulling te geven. Overigens gelden de uitgangspunten in deze gebiedsvisie, als deze niet onnodig beperkend zijn, ook als vertrekpunt voor de ruimtelijke invulling van de bestaande intensieve veehouderijen in het LOG Witveldweg als zij willen uitbreiden. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- Bedrijven uit Noord- en Midden Limburg die een afwaartse beweging maken van natuur kunnen een plek krijgen in het LOG Witveldweg. Daarnaast hebben bedrijven uit Horst aan de Maas die een knelpunt oplossen bij een woonkern van Horst aan de Maas mogelijkheden op een locatie in het LOG Witveldweg. Bedrijven uit het zuidelijke reconstructiegebied, die duurzaam en innovatief zijn, kunnen eveneens een plaats krijgen in het LOG Witveldweg. De toetsing van duurzaam en innovatief vindt plaats door een onafhankelijke deskundige.
- Voor de landschappelijke inpassing van de intensieve veehouderijen zijn heldere en duidelijke criteria van hoogten en bouwkavelmaatvoering geformuleerd. Bij de inpassing wordt ook gebruik gemaakt van de adviezen van een lokale werkgroep.
- De ontwikkeling van het LOG Witveldweg wordt vanuit een integrale visie bekeken met alle andere initiatieven rond het gebied.
- Het toepassen van de best beschikbare technieken voor intensieve veehouderijen is wettelijk vastgesteld. Daarbij wordt gestreefd naar de stimulering van bestaande bedrijven om deze technieken eerder toe te passen.
- Voor de aspecten dierenwelzijn, MRSA besmetting en fijn stof lopen meer dan voldoende Europese- en nationale actiepunten. Op deze aspecten kan geen (extra) beleid worden gemaakt.
- Voor de beoordeling van het aspect geur zijn de standaardnormen uit de Geurwet leidend.
- Naast het gebruik van biomassa worden andere vormen van duurzame energiebronnen, behalve windmolens, gestimuleerd.
- Bij elk initiatief in het LOG Witveldweg is meer dan voldoende aandacht voor de verkeersveiligheid in en rond het gebied.
- Naast de reguliere toezichtstaken op het gebied van bouwen, milieu en ruimtelijke ordening zullen actief gesprekken worden gevoerd met de intensieve veehouderijen in het LOG Witveldweg om zodoende lange handhavingstrajecten overbodig te maken.

De gekozen uitgangspunten dragen bij aan een optimale sturing om te komen tot een kwalitatieve invulling van het LOG Witveldweg. De gebiedsvisie is de eerste vertaalslag van de reconstructie voor de gemeente Horst aan de Maas. De gebiedsvisie is namelijk de basis voor de verdere planologische invulling van intensieve veehouderijen in het gebied, waarbij het sturen op kwaliteit het credo is bij elk initiatief in het gebied LOG Witveldweg.